

Uwagi do projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (UC101)

Lp.	Jednostka redakcyjna, której uwaga dotyczy/ pkt Uzasadnienia/ pkt OSR	Podmiot zgłaszający	Uwaga	Propozycja zmian przepisu
1.	art. 3 ust. 1	Instytut Spraw Obywatelskich	Przedstawiony do zaopiniowania projekt ogranicza się jedynie do objęcia ochroną naruszeń w skazanych w art. 2 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Ponieważ art. 2 ust. 2 tej dyrektywy przewiduje możliwość rozszerzenia zakresu ochrony na mocy prawa krajowego w odniesieniu do dziedzin lub aktów nieobjętych ust. 1 konieczne na gruncie polskim dodanie do ustawy implementującej spraw z zakresu prawa pracy. W realiach rynku pracy w Polsce ten rodzaj sygnalizowanych nieprawidłowości także zasługuje na poddanie sygnalistów szczególnej ochronie.	Po pkt 9 dodać nowy pkt w brzmieniu: „...) przepisów prawa pracy, w tym dotyczących praw i obowiązków pracowników i pracodawców oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;”
2.	Art. 5 ust. 2	Instytut Spraw Obywatelskich	Art. 5 ust. 2 wyłącza z zakresu stosowania ustawy osoby zgłosiły na podstawie przepisów odrębnych, w szczególności jako skargę lub zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Takie wyłączeniu budzi wątpliwości ze względu na konstytucyjną zasadę równości. Tak sformułowany przepis oznacza, że wszystkie osoby, które zgłosiły nadużycia w	W art. 5 skreślić ust. 2 i dodać i po art. 25 dodać nowy art. w brzmieniu: „Art. ... Przepisy art. 10–24 stosuje się odpowiednio, jeżeli wobec osoby, która zgłosiła informację o naruszeniu prawa na podstawie przepisów odrębnych, w

			<p>formie skargi, zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub innej innym przejawie aktywności obywatelskiej nie będą podlegały ochronie, jaką ma zapewnić im ustawa wdrażająca. Taki sygnalista zostaje pozbawiony swojego konstytucyjnego prawa do równego traktowania przez władze publiczne, określonego w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. W tym przypadku projekt narusza zakaz nieuzasadnionego, różnego kształtowania sytuacji podobnych podmiotów prawa. Dyskryminacja oznacza nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy zróżnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych. Dlatego też proponuje się skreślenie art. 5 ust. 2 i dodanie przepisu nakazującego odpowiednie stosowanie przepisów rozdziału 2 kształtujących ochronę sygnalisty, także do osób dokonujących zgłoszeń naruszeń prawa drogą innych instytucji prawnych. Uzyskają oni taką samą ochronę co osoby pomagające w dokonaniu zgłoszenia i osoby powiązane ze zgłaszającym co jest przewidziano w art. 25.</p>	<p>szczegółności w skardze, wniosku, petycji lub zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa.”</p>
3.	Rozdział 2	Instytut Spraw Obywatelskich	<p>Zgłaszanie naruszeń prawa w trybie określonym w ustawie – jak pokazują dotychczasowe doświadczenia – może rodzić negatywne skutki psychiczne dla sygnalistów. Niezbędne jest zapewnienie im szczególnego wsparcia w tym zakresie. Dlatego należy dodać w rozdziale 2 uprawnienie do bezpłatnego korzystania z pomocy psychologicznej. Proponuje się skorzystać w tym zakresie z sieci poradni psychologicznych</p>	<p>W rozdziale 2 po art. 26 dodać nowy art. w brzmieniu</p> <p>Art. ... 1. Zgłaszającemu oraz osobom, o którym mowa w art. 25 i art. <i>(przepis będący przedmiotem poprawki zaproponowanej w pkt 3)</i>, przysługuje bezpłatne poradnictwo i pomoc</p>

			funkcjonujących w ramach poradnictwa specjalistycznego działającego na podstawie przepisów o pomocy społecznej, co zapewni dostępność pomocy i nie będzie powodowało znaczących skutków finansowych.	psychologiczna w zakresie problemów psychologicznych powstałych w związku ze zgłoszeniem naruszenia prawa lub publicznym ujawnieniem informacji o naruszeniu prawa. 2. Świadczenia, o którym mowa w ust. 1, realizowane są w ramach poradnictwa specjalistycznego działającego na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794, 803 i 1981.
4.	art. 28 ust. 3	Institut Spraw Obywatelskich	Projekt nie przewiduje konsultacji regulaminu zgłoszeń wewnętrznych z samorządem pracowników. Ze względu na charakter regulaminu i jego związek z prawami pracowników konieczne jest rozszerzenie tej konsultacji na rady pracowników i rady pracownicze zależnie od rodzaju pracodawcy, jeżeli te organy samorządu działają.	W art. 28 ust. 3 nadać brzmienie: „3. Regulamin zgłoszeń wewnętrznych pracodawca ustala po konsultacji z: 1) zakładową organizacją związkową albo przedstawicielami pracowników, wyłonionymi w trybie przyjętym u danego pracodawcy, jeżeli u pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa; 2) radą pracowników albo radą pracowniczą, jeżeli działa u pracodawcy.